

Regent's Park tijdens de Frieze Art Fair

Heddon Street

Serpentine Gallery

Stedenprofiel: Londen

Roos van Put Londen is zo'n stad die heel veel mensen allang hebben bezocht. Vaak meer dan één keer in hun leven. Het is typisch zo'n metropool als Berlijn en Parijs, waar je telkens weer een andere kant ontdekt. Voor dit Stedenprofiel hebben we de meest toonaangevende galerieën in Londen bezocht. Toonaangevend omdat zij onder meer zijn vertegenwoordigd op de belangrijkste kunstbeurzen (zoals de Frieze) of 'step up'-fairs als Zoo in Londen.

Een galerieroute in Londen loop je natuurlijk niet in een dag. Er zijn er niet alleen ontzettend veel, maar ook zijn ze verspreid door de stad. Sommige galerieën liggen geconcentreerd in diverse wijken, zoals in East End en in het hart van Londen, andere bevinden zich geïsoleerd in een van de vele parken die Londen rijk is, zoals The Serpentine Gallery in Hyde Park. Of ze zijn te vinden in het noord oostelijke deel van de stad, in bijvoorbeeld Bethnal Green. Een goede planning vooraf is dus noodzakelijk, anders verlies je veel tijd met het jezelf verplaatsen.

HEDEENDAAGSE GALERIES

Wij zijn begonnen in de buurt van de Royal Academy, een museum met een vaste collectie en wisselende tentoonstellingen. De academie is een eeuwenoude kunstenaarsvereniging en richt zich wat dat betreft op Britse kunst(enaars), maar de losse tentoonstellingen zijn volledig

internationaal, met vaak topnamen. In de vaste collectie is werk te zien vanaf de 18de eeuw tot en met kunst van nu. Jaarlijks is er in de zomer een salon met werk van leden. In deze omgeving – aan de fameuze straat Piccadilly – is galerie Hauser & Wirth te vinden. Een galerie die ook een vestiging heeft in Zürich. Deze 'powerhouse' vertegenwoordigt onder anderen Nederlandse superster Michael Raedecker, van wie tijdens de Frieze Art Fair een solotentoonstelling te zien was.

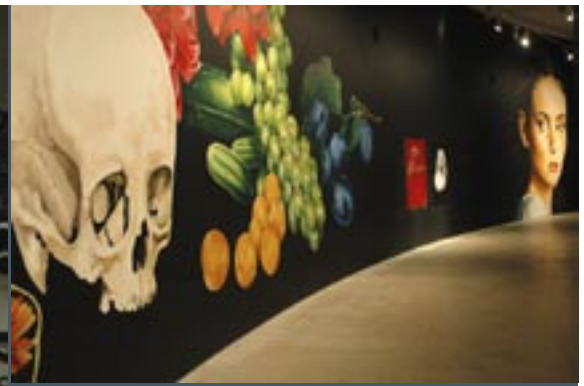
Even verderop is Monika Sprüth Philomene Margers te vinden. De wandeling hier naar toe door de Mayfair-buurt is geen vervelende; onderweg tref je talloze winkels en boetiekjes aan. Maar gezien het prijsniveau van Londen, geldt hier voor ons het motto 'kijken kijken, niet kopen'. Dit is zo'n galerie met een behoorlijk hoge drempel. Je kunt er niet zomaar binnen wandelen, je moet eerst aanbellen. De kunst die hier wordt getoond is van een museale allure. We zien hier een tentoonstelling van Rosemarie Trockel.

Na een korte wandeling komen we bij Gagolian aan. Een wereldspeler binnen het hedendaagse galeriecircuit, die de hoofdvestiging(en) in New York heeft. In hetzelfde wijkje ligt de galerie van Timothy Taylor (die nog een andere plek in de stad heeft, namelijk in de buurt van Grosvenor Square), we zien hier verder Haunch of Venison, Stephan Friedman, Blow de la Barra, White Cube en Sadie Coles HQ. Laatst genoemde – gelegen in het hofje

Doris Salcedo in Tate Modern

Albemarle Street

Elleboogvormige hal in Barbican (Art Gallery)

White Cube

British Museum

The making of... het Terracottaleger

Heddon Street, een zijstraatje van Regent Street – is overigens niet zo gemakkelijk te vinden. Staat soms vreemd genoeg ook niet vermeld in de galeriefolder. Vreemd, omdat deze galerie verschillende plekken in de stad heeft en bepaald geen kleintje is in de wereld van avant-garde kunst. Haar galerie in deze wijk bevindt zich op de eerste en tweede etage. De galerie heeft een geweldige reputatie – met grote Brit Art namen – en in tegenstelling tot andere galleries op dit niveau, wordt de bezoeker hier uiterst aangenaam ontvangen. De hierboven genoemde galeriewandeling duurt een hele dag. Met lunchpauze in begrepen.

BARBICAN EN SEKS

De volgende dag nemen we de metro naar de Barbican Art Gallery, een expositieruimte die fungeert als een soort Kunsthall. Hier zien we een tentoonstelling die is getiteld 'Art en Sex'. Hink-stap-sprong door de eeuwen en door culturen heen zien we hoe seks een rol speelt binnen de kunst. Schilderijen van Marlène Dumas, foto's van Jeff Koons, Indiase miniaturen en Japanse prenten; het is er allemaal. Het is altijd even zoeken in dit enorme complex naar de tentoonstellingszalen maar het personeel is hier altijd bereid je de weg te wijzen naar de lift en naar de juiste etage. Vergeet op de begane grond niet de elleboogvormige hal te bezoeken, waar wisselende tentoonstellingen te zien zijn. Het deel van Londen waar de Barbican ligt is

bepaald niet leuk. Er staan alleen maar kantoorgebouwen. Maar op een kleine tien à vijftien minuten lopen vind je gerenommeerde galleries als Victoria Miro en Parasol Unit. Galleries die zich bevinden in panden waar menige Nederlandse galeriehouder jaloers op zal zijn. Zowel wat betreft maat als schaal. Vlak naast Victoria Miro ligt Parasol Unit. Ook al weer zo'n galerie met geweldige afmetingen. De hier bovengenoemde bezoekjes duren onze hele ochtend. De lunch nuttigen we in Fijftien. Waar Jamie Oliver een handjevol jongeren opleidt. Jeugdigen die moeilijk aan werk kunnen komen. Het pand ligt enigszins verborgen, eigenlijk lopen we er bij toeval tegenaan omdat we van een afstand de gevel stonden te bewonderen. Eenmaal binnen vallen we van de ene aangename verrassing in de andere. De ambiance is prettig, tafels staan op goede afstand van elkaar zodat je fatsoenlijk een privé gesprek kunt voeren, je hoeft niet bang te zijn dat de burens meeluisteren. De bediening is perfect, zo ook de (Italiaanse) keuken. Na deze voortreffelijke lunch (echt iedereen aan te raden), wandelen we door naar het volgende galeriegebied. Dat is opnieuw even een fikse wandeling. We arriveren bij een van de meest bekende galleries uit Londen, bij de White Cube aan Hoxton Square. Waar we een tentoonstelling zien van Doris Salcedo. Zij heeft deze winter de Turbine Hall in de Tate Modern toegewezen gekregen in het kader van

de Unilever Series. Alsof er een aardbeving plaatsgevonden heeft, maakt zij een enorme scheur in de lange vloer van de Turbine Hall. Bij White Cube zien we verschillende soorten meubilair die de kunstenaar heeft volgestort met beton. In een straatje verderop vinden we Store. Een galerie van klein formaat, maar deze telt al wel mee op het internationale podium, getuige de deelname aan diverse toonaangevende kunstbeurzen. In deze omgeving liggen ook: Paradise Row en Maureen Paley. Wel weer een behoorlijk eind lopen. We nemen vervolgens een taxi naar de omgeving van Vyner Street in Bethnal Green, waar een concentratie van galleries is te vinden. We bezoeken hier Stuart Shave/Modern Art Gallery, Kate MacGarry, IBID projects, Nettie Horn en Wilkinson. Aangezien we ons in een uithoek van Londen bevinden – in het noordoostelijke deel –, nemen we niet een taxi maar de metro naar de Tate Modern. Om de 'scheur' van Salcedo te bewonderen als ook de overzichtstentoonstelling van Louise Bourgeois. Het ICA (in de buurt van St. James Park) en de Tate Britain bewaren we voor een dag later. Na twee dagen non stop kunst kijken, slaat de beeldmoeheid toch wel toe. En dan hebben we nog steeds niet alle toonaangevende galleries kunnen zien. Wil je een galerieroute lopen in Londen, moet je daar minstens drie dagen voor uit trekken. En dan blijft er eigenlijk weinig tijd over voor serieuze bezoeken aan musea. Een galerieroute in Londen is

Neal's Yard

Birkin tassen bij Pandora

Seven Dials

Fifteen van Jamie Oliver

Artwordsbookshop

Outland

wel aan te raden. Niet alleen omdat je binnen een paar dagen goed zicht krijgt op de hedendaagse stand van zaken, maar ook omdat de verschillen met galerieën in bijvoorbeeld Nederland zo (schrijnend) duidelijk worden. Hier in Londen is het prijsniveau absoluut anders. Qua maat en schaal lijkt Nederland ineens echt een klein landje in vergelijking met Londen.

WINKELN EN VINTAGE

Londen is natuurlijk een winkelparadijs voor de *shopaholic*. Van extreem duur tot supergoedkoop, het is er allemaal. Van Vivienne Westwood in Conduit Street tot exclusieve merken in New Bond Street: Miu Miu, Pringle, Porsche Design, Bulgari, Celine. In Old Bond Street: Gucci, Tiffany & Co. Natuurlijk mag Harrod's niet ontbreken. Ook al kun of wil je daar – vrijwel – niets kopen omdat alles duur is in vergelijking tot Nederlandse prijzen, bezoek dan op zijn minst de food afdeling. Hier kun je bijvoorbeeld sushi en oesters eten, alle denkbare soorten chocolade, fruit, koekjes en scones. Te veel om op te noemen. Prijzen zijn op Londens niveau, niettemin is alles wat je hier ziet een streling voor het oog. Met zoveel liefde ingericht, daar kunnen de Nederlandse warenhuizen echt nog wat van leren. Zorg wel dat je al wat hebt gegeten als je de food afdeling van Harrod's bezoekt... Londen heeft een aardige hoeveelheid vintage en tweedehands winkeltjes. Dat zijn wel typisch van

die straten die je moet weten te vinden. Tips op dit gebied komen hier van een Britse insider. Hier volgt een selectie van goede vintagewinkels in Londen. Het best bewaarde vintage geheim van Londen ligt vlakbij Harrod's. In een klein straatje tegenover dit beroemde warenhuis ligt Cheval Street. Het gerucht gaat dat filmsterren hier hun gebruikte kleding niet alleen brengen maar ook dat zij hier kopen. In Cheval Street bevinden zich onder meer Pandora, Salou en The Dress Box. Kleine winkeltjes met goede merken, Chanel, Dior, Prada. Van tassen tot schoenen en alles wat daartussen in zit. Vermeldenswaardig is dat je bij deze winkels nog Birkin tassen van Hermes vindt. Van die tassen waar je de vrouwen van de grote kunstverzamelaars mee ziet lopen op kunstbeurzen. Die in krokodillenleer zijn het duurst, die gaan voor prijzen met 4 nullen. Het zijn dus prijzige tassen, ook hier in de vintage, maar voor deze juweeltjes bestaan enorme wachtlijsten. Dus als je echt een Birkin wilt, ga naar Cheval Place. Vanaf 5000 pond heb je er hier wel een. Befaamd in Londen is ook Bricklane. In dit straatje vind je eveneens goede tweedehands winkels en vintage. Rokit (Bricklane nummer 107), Public Beware Co., LTD, op nummer 91. Hier vlakbij ligt de Old Truman Brewery, een omgeving met vele boetiekjes. Junky Styling, op 12 Dray Walk is noemenswaardig. Ook in deze omgeving – aan het eind van Bricklane – Absolute Vintage, 15 Hanbury Street. Het aanbod hier is soms wat 'shabby', maar

Absolute Vintage heeft een aardig aanbod tassen. Het lastige bij dit soort winkels is dat je er eigenlijk vaak moet binnen wandelen. Dan kun je nog wel eens een fantastische koop doen, vind je net die ene tas of jas waarnaar je al jaren zocht. Maar tijdens een lang weekend Londen ligt deze wijk weer net uit de route om er vaker binnen te lopen. Vlakbij Covent Garden, op 51 Endell Street vind je Black Out II, met mooie collectie hoedjes. Ook leuke hoedjes bij Chapeau Claudette in Sclater Street (zijstraat van Bricklane). In Goodge Street is Bang Bang te vinden, een klein vintagewinkeltje, ook met tweedehands. Hier werden bijvoorbeeld Miu Miu schoenen te koop aangeboden, van een recente collectie, voor slechts 80 Britse ponden. Bang Bang ligt op de rand van Bloomsbury. Een zeer prettig wijkje in Londen. Deze is rustig van aard, maar rijk aan vele boekwinkels, koffietentjes en kleinere eetgelegenheden. Niet te missen in deze wijk is Planet Organic. Een combinatie van een supermarkt en restaurantje waar je kunt ontbijten en lunchen. Alles wat er wordt verkocht en geserveerd is vegetarisch. Een heerlijke plek om je dag in Londen te beginnen. Met een gezond ontbijt, vergezeld van een vruchtensapje met echt tarwegras. Dat wordt gemaakt waar je bij staat. *Last but not least*, de prijs voor een ontbijt is laag voor Londense begrippen.

Met dank aan Robbert Roos.

GALERIES HEDENDAAGSE KUNST

Agency, www.theagencygallery.co.uk, Blow de la Barra, www.blowdelabarra.com, Chisenhale, www.chisenhale.org.uk, Hauser & Wirth, www.hauserwirth.com, Sadie Coles HQ, www.sadiecoles.com, Gagolian, www.gagolian.com, Haunch of Venisson, www.haunchofvenisson.com, IBID, www.ibidprojects.com, Lisson, www.lisson.co.uk

Victoria Miro, www.victoria-miro.com, Maureen Paley, www.maureenpaley.com, Parasol Unit, www.parasol-unit.org, Serpentine Gallery, www.serpentinegallery.org, Stuart Shave/Modern Art, www.stuartshavemodernart.com, Monika Sprüth Philomene Magers Space, www.spacestudios.org.uk, Store, www.storegallery.co.uk, Timothy Taylor, www.timothytaylorgallery.com, Wilkinson, www.wilkinsongallery.com, White Cube, www.whitecube.com, Whitechapel, www.whitechapel.org

De galerieagenda is verkrijgbaar bij galleries, zie ook www.artupdate.com/london. Het aardige aan deze folder is dat de galleries van New York op de achterzijde staan vermeld.

Straatbeeld Londen (detail)

MUSEA

Barbican Centre, www.barbican.org.uk/artgallery, ICA, www.ica.org.uk, Hayward Gallery, www.hayward.org.uk, Photographers' Gallery, www.photonet.org.uk, Royal Academy, www.royalacademy.org.uk, V & A (Victoria & Albert Museum), www.vam.ac.uk, Tate Modern, www.tate.org.uk/modern, Tate Britain, www.tate.org.uk/britain, British Museum, www.thebritishmuseum.ac.uk

MODE EN VINTAGE

Selectie van goede vintagewinkels in Londen. In Cheval Street zijn enkele hele goede te vinden, hebben ruime keus bekende merken, kleine winkeltjes met merken als Chanel, Dior, Prada. Pandora, Salou en The Dress Box liggen op een rijtje praktisch naast elkaar. Van tassen tot schoenen en alles wat daartussen in zit. Vermeldenswaardig is dat je bij deze winkels nog Birkin tassen van Hermes vindt. Prijzig dat weer wel, maar voor deze tassen bestaan enorme wachtlijsten. Dus als je echt een Birkin wilt, ga naar Cheval Place. Befaamd in Londen is ook Bricklane. In dit straatje vind je goede tweedehands winkels en vintage. Rokit (Bricklane nummer 107), Public Beware Co. LTD, op nummer 91. Hier vlakbij ligt de Old Truman Brewery, een omgeving met vele boetiekjes. Junky Styling, 12 Dray Walk is noemenswaardig.

Foyles for Books

Ook in deze omgeving – aan het eind van Bricklane – Absolute Vintage, 15 Hanbury Street. Vlakbij Covent Garden, op 51 Endell Street vind je Black Out II, met mooie collectie hoedjes. Ook leuke hoedjes bij Chapeau Claudette in Sclater Street (zijstraat van Bricklane). In Goodge Street is Bang Bang te vinden, een klein vintagewinkeltje, ook met tweedehands. Hier heb ik bijvoorbeeld Miu Miu schoenen gezien, van een recente collectie, voor slechts 80 Britse ponden.

ETEN EN DRINKEN

Op elke straathoek vind je in Londen leuke café's en restaurantjes. Hier volgt een persoonlijke selectie. Bij Cantina Vinopolis (in de omgeving van Tate Modern), een goede Italiaanse keuken, www.cantinavinopolis.com, reserveren wel gewenst. Goed Indiaas eten bij Rasa, 5 Charlotte Street (omgeving van het British Museum), in dit straatje bevinden zich overigens meer leuke, lekkere kleine restaurantjes. Noemenswaardig is ook Ristorante Paradiso (Bloomsbury), Italiaanse keuken. Voor de vegetarier is Planet Organic (ook in Bloomsbury) een absolute aanrader. Je kunt hier niet dineren, wel uitstekend ontbijten en lunchen. Verse sapjes met echt tarwegras zijn hier verrukkelijk. Worden gemaakt waar je bij staat.

Wie van Francis Bacon houdt, neemt een drankje bij Admiral Duncan in de Old Compton Street, deze kunstenaar vertoefde hier vaak en pikte er zijn liefjes op. Jamie Oliver adepten gaan naar Fifteen, 15 Westland Place, www.fifteen.net. Het restaurant ligt vlakbij een aantal hedendaagse galleries (zoals Victoria Miro), voor een lunchpauze tussen al het eigentijdse kunst 'geweld' is het hier fantastisch vertoeven. Zowel wat betreft locatie als keuken.

Globe Theatre

THEATER

Ook op dit terrein kan iedere theaterliefhebber zijn hart ophalen. Of het nu hedendaagse dans is in Sadler's Wells of een goede Shakespeare in het Globe Theatre. Wanneer alle kaarten zijn uitverkocht loont het de moeite toch naar het betreffende theater te gaan. Buiten, vaak aan de zijkant van het theater bevindt zich een bord. Wanneer je hier achter gaat staan, komen bezoekers die onverhoopt verhinderd zijn, hun kaartje verkopen. Op die manier kun je soms nog aan best aardige plaatsen komen, tegen de normale prijs, of met fikse korting. Maar ook als je hoog in theater zit, eigenlijk op de slechtste plaatsen, kun je alles nog best aardig zien en horen.

WEBSITES, CULTURELE AGENDA'S, TIJDSCHRIFTEN, BOEKEN

De culturele agenda voor Londen is de Time Out. Verschijnt wekelijks. Alles wat je wilt weten over uit (eten) gaan, kunst en cultuur is hierin te vinden. Voor nog geen 6 pond. Het tijdschrift biedt ook voorverhalen en recensies en regelmatig vind je een special. Tijdens de tentoonstelling van Doris Salcedo in de Tate Modern was een heel dossier gewijd aan deze spraakmakende expositie. Goede en leuke boekjes om je voor te bereiden op Londen zijn: The Londen Companion, a Think Book en Secret Londen, exploring the hidden city, with original walks and unusual places to visit (auteur Andrew Duncan). Even snel de hoogtepunten doornemen: Top 10 Londen, your guide to the best 10 of everything. Website: www.londen.startpagina.nl